

LINDMOREN

En inventering av

fanerogamer och

kärlkryptogamer

Bengt Stridh
år 1981

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Förord	2
Lindmorens geografiska läge	3
Översiktskarta över Lindmoren	4
Historia	5
Geografi	6
Geologi	8
Djur och fågelliv	8
Kryptogamer	9
Fast prövruta	9
Fanerogamer och kärlkryptogamer	12
Litteraturförteckning	21
Bildförteckning	22
Bilder	22

FÖRORD

Du som håller denna skrift i handen kanske undrar vad Lindmoren är för område egentligen. Jag klandrar dig inte. Lindmorens rykte som botaniskt intressant lokal i Hälsingland är inte alls lika stort som till exempel det klassiska Lindefallet. Jag vill dock påstå att Lindmoren troligen skulle placera sig på en tio-i-topp lista över Hälsinglands botaniskt intressanta lokaler. Vad som saknats är en skriftlig dokumentation över områdets växtliv. Åtminstone känner inte jag till någon mera fullständig sådan.

Ljusdals Naturskyddsförening har en längre tid varit intresserad av att göra en undersökning av området. Vid diskussioner med Nils Århammar, Ljusdal, sommaren 1978 framände han förslaget att jag skulle göra en inventering av Lindmoren. Som relativt färsk amatörbotaniker ställde jag mig först en smula tveksam till förslaget. Men eftersom jag då helt nyligen fått reda på detta område och funnit det mycket intressant tyckte jag att det skulle vara inspirerande att göra en inventering.

Således har jag under min vistelse i Ljusdal somrarna 1979 och 1980 ägnat min fritid åt en inventering av kärlkryptogamer och fanerogamer i Lindmoren. Den mestas tiden har ägnats åt att försöka göra en något så nära komplett artförteckning. Under sommaren 80 har jag dessutom lagt ut en fast provruta.

Jag har genom inventeringen velat öka kännedomen och understyka Lindmorens unika flora. Förhoppningsvis skall det även inspirera andra botaniker till ett besök i området och varför inte en inventering av områdets kryptogamflora.

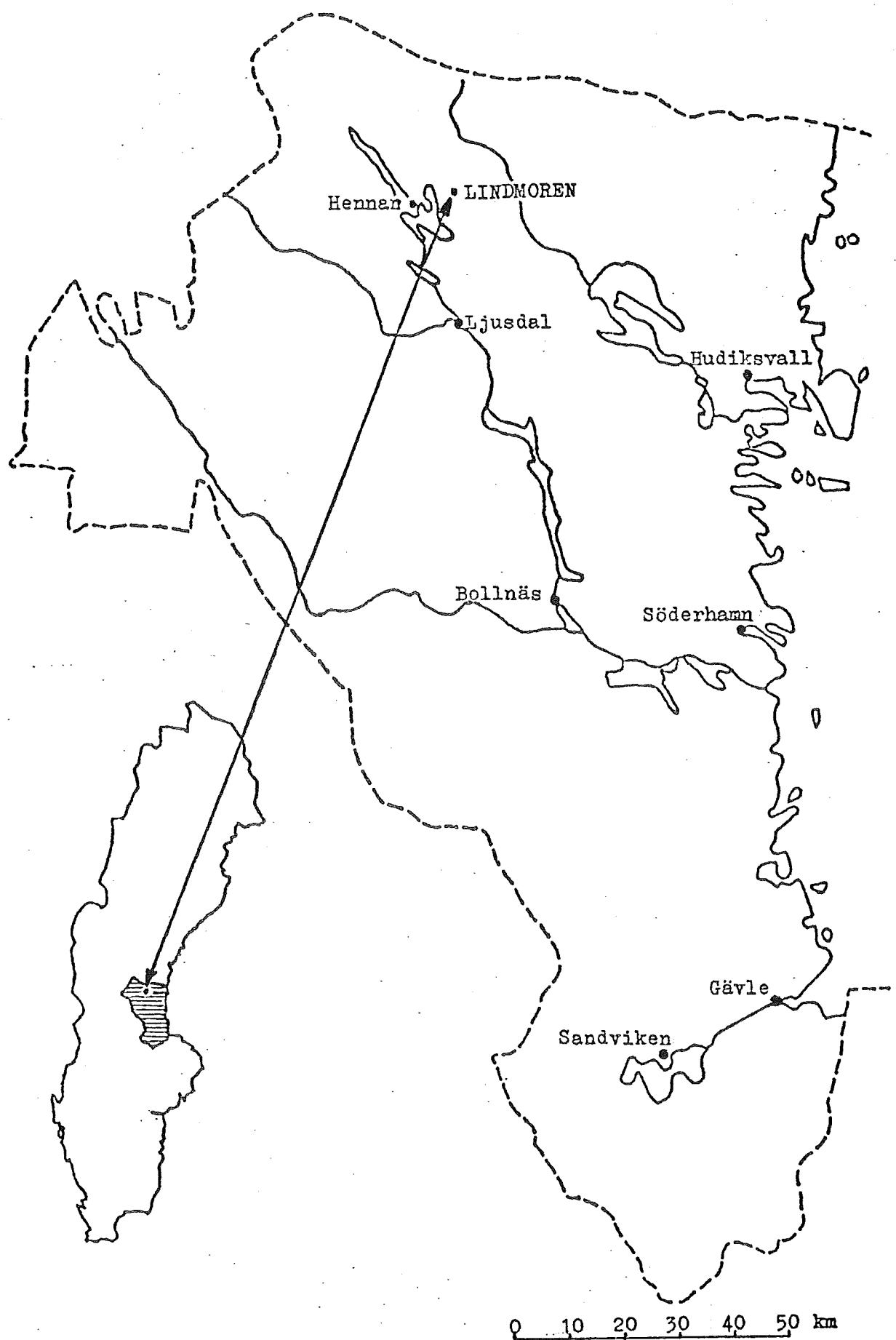
Till sist vill jag uttrycka en from förhoppning att detta helt unika område kommer att bevaras för framtiden. Ett skövlat Lindmoren är omöjligt att återskapa!

20/1 1981

Bengt Stridh
Bengt Stridh

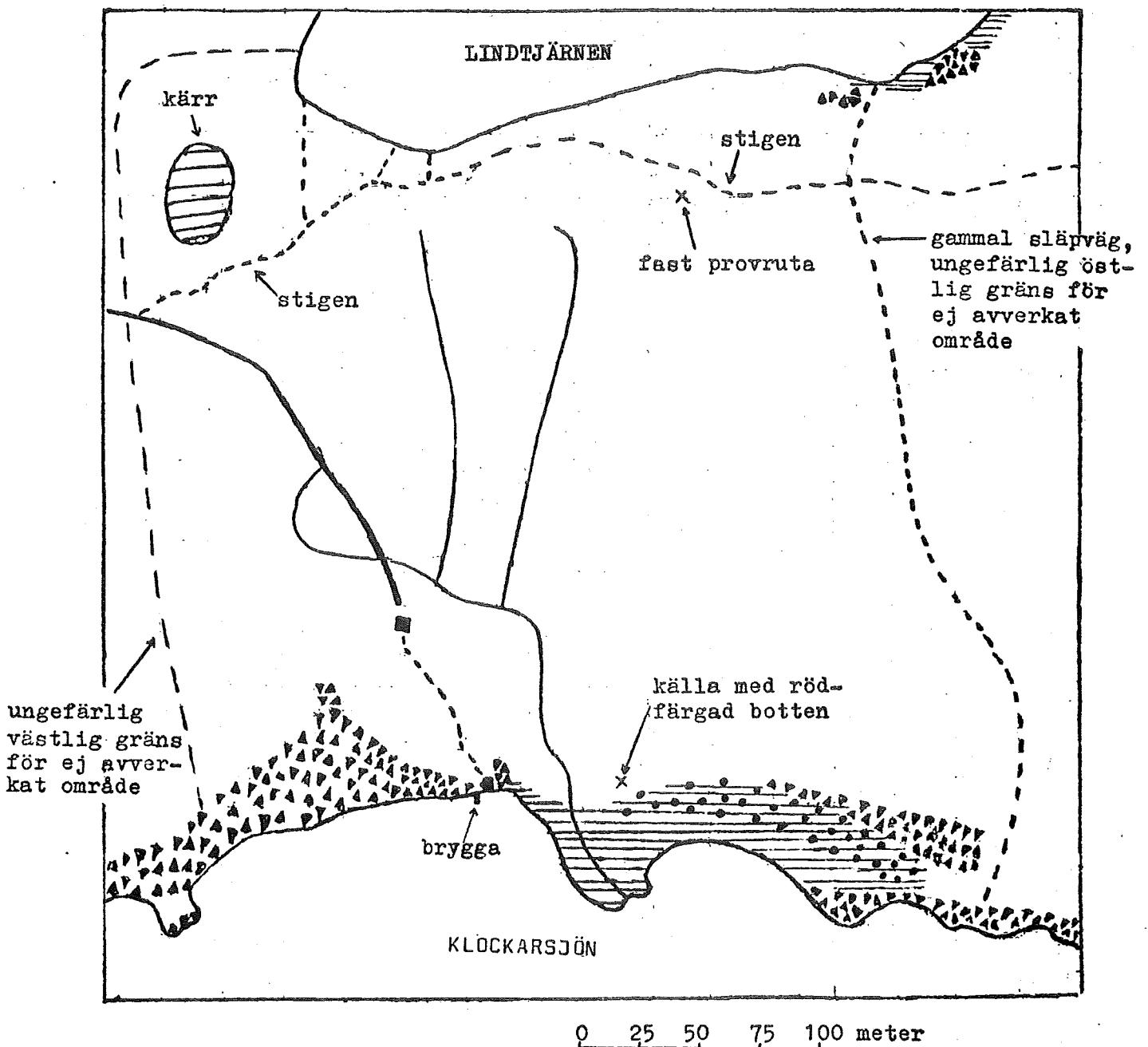
LINDMORENS GEOGRAFISKA LÄGE

3

ÖVERSIKTSKARTA ÖVER LINDMOREN

4

Det inventerade området begränsas i söder av Klockarsjön, i norr av Lindtjärnen, i väster av avverkningsgränsen och i öster av den gamla släpvägen. Även växter som växer nära strandkanten i de två sjöarna har tagits med.

===== myr

▲ blockterräng

===== myr med skog

--- stig

--- bæk

— grusväg

■ stuga, båthus

OBS! Kartan är översiktlig och därför är kanske inte överensstämmelsen med verkligheten perfekt överallt.

HISTORIA

Namn

Namnet Lindmoren är av senare tid. Örtenblad (1894) använder namnet Lönnmor eller Lindmor. Wiström (1898) kallar området Lönnmor. På den ekonomiska kartan används namnet Lindmora, kartläggningen slutförd 1957. Lindmoren dyker upp först på den topografiska kartan, rekognoscerad 1959. Dock kallas viken i Klockarsjön för Lindmoraviken, vilket den även gör på den ekonomiska kartan.

Av lokalbefolkningen verkar området vara känt under namnet Lindmora.

Tidigare undersökningar

En av de tidigaste hälseingeflororna torde var Hartman (1854). Han har dock ingen hänvisning till Lindmoren.

Den första förteckningen finns istället hos Örtenblad. Sommaren 1891 fann han följande arter:

Polystichum sp (troligen *Dryopteris assimilis*(Nordlig lundbräken) eller *Dryopteris carthusiana*(Skogsbräken)), *Pinus sylvestris*(Tall), *Picea abies*(Gran), *Brizia media*(Darrgräs), *Poa nemoralis*(Lundgröe), *Luzula pilosa*(Vårfryle), *Maianthemum bifolium*(Ekorrhär), *Convallaria majalis*(Liljekonvalj), *Platanthera bifolia*(Vanlig nattviol), *Populus tremula*(Asp), *Salix caprea*(Sälg), *Betula*(Björk), *Alnus incana*(Gråal), *Actaea spicata*(Trolldruva), *Hepatica nobilis*(Blåsippa), *Prunus padus*(Hägg), *Ribes alpinum*(Måbär), *Sorbus aucuparia*(Rönn), *Rubus saxatilis*(Stenbär), *Rubus idaeus*(Hallon), *Fragaria vesca*(Smultron), *Oxalis acetosella*(Harsyra), *Acer platanoides*(Lönn), *Rhamnus frangula*(Brakved), *Tilia cordata*(Lind), *Viola riviniana*(Skogsviol), *Daphne mezereum* (Tibast), *Chamaenerion angustifolium* (Mjölkört), *Orthilia secunda*(Björkpyrola), *Vaccinium vitis-idaea*(Lingon), *Trientalis europaea*(Skogsstjärna), *Lonicera xylosteum*(Skogstry), *Campanula rotundifolia*(Blåklocka), *Solidago virgaurea*(Gullris).

Wiström (1898) har på några ställen hänvisningar till Lindmoren. Det är för *Epipogium aphyllum*(Skogsfru, enligt C Amneus 1879), *Acer platanoides*(Lönn), *Tilia cordata* (Lind), *Lonicera xylosteum*(Skogstry). Noteringen från 1879 är den äldsta uppgift jag funnit från Lindmoren.

Liljedahl besökte lokalens den 6/8 1923. Han fann då följande nya arter, jämfört med Örtenblads artlista: *Pteridium aquilinum*(Örnbräken), *Athyrium filix-femina* (Majbräken), *Gymnocarpium dryopteris*(Ekbräken), *Dryopteris carthusiana*(Skogsbräken), *Calamagrostis arundinacea*(Piprör), *Calamagrostis canescens*(Grenrör), *Calamagrostis purpurea*(Brunrör), *Scirpus sylvaticus*(Skogssäv), *Carex digitata*(Vispstarr), *Paris quadrifolia*(Ormbär), *Epipogium aphyllum*(Skogsfru), *Goodyera repens*(Knärot), *Corallorrhiza trifida*(Korallrot), *Salix myrtilloides* (Odonvide), *Anemone nemorosa*(Vitsippa), *Viola mirabilis* (Underviol), *Viola palustris*(Kärrviol), *Viola epipsila* (Mossviol), *Circaeae alpina*(Dvärghäxört), *Angelica silvestris*(Strätta), *Vaccinium myrtillus*(Blåbär), *Linnaea borealis*(Linnea), *Viburnum opulus*(Skogsolvon).

Bergvik&Ala, numera Stora Kopparberg AB, lär enligt uppgift ha avverkat granar på en provyta i Lindmoren. På Stora Kopparberg AB:s lokalkontor i Ljusdal känner man dock inte till några uppgifter om detta.

GEOGRAFI

Lindmorens läge på kartbladet 16 G Ljusdal NV är 68814-15134. Detta innebär ca 24 km norr om Ljusdal, fågelvägen. Via närmaste bilväg, över Tallåsen och Sandvik, är avståndet 36 km. Snabbare är den visserligen längre, 42 km, men bättre vägen över Hennan, som når via väg 83 från Ljusdal.

Själva Lindmoren ligger mellan de två sjöarna Lindtjärnen, 253 meter över havet, och Klockarsjön, 237-239 meter över havet. Höjdangivelserna enligt den topografiska kartan. Klockarsjöns höjdvariation beror på den reglering som förut skedde vid sjöns utlopp, Etadammen. Det är värt att lägga märke till att höjden över havet ungefär svarar mot högsta kustlinjens nivå.

Det botaniskt intressanta området begränsas i öster av en gammal släpväg. Den är nu rätt igenväxt och lite svår att följa. Ett antal stockar som ligger längs släpvägen tjänar som vägledning. Dessutom är övergången från tät skog till glesare tallskog rätt markant. I väster är gränsen något mer diffus. Men även här får övergången mellan tät skog till glesare tallskog tjäna som gräns.

De två sjöarna utgör begränsningar i norr och söder. Se även karta på sidan 4. Observera att kartan i första hand vill markera det undersökta områdets begränsning och där framför allt bäckens sträckning endast är grovt uppskattad.

Marken i Lindmoren och dess omgivningar ägs av Stora Kopparberg AB. De är medvetna om områdets särart och de har därför inte sedan länge avverkat inom det inventerade området. Därvägen den slutna skogen inom området, jämfört med omgivningarna. Skogen är stundtals urskogsliknande och på några ställen så tät att fältskiktet är ytterst sparsamt och bottenskikt nästan saknas. Lindmorens trädskikt består mestadels av gran, men i de torrare delarna i sydost och nordost domineras tallen. Det enda område, främsett den trädlösa myren vid Klockarsjön, där inte barrträden domineras trädskiktet är invid stigen som går i öst-västlig riktning. Vegetation har där en klart sydligare karaktär med lönn och lind i trädskiktet och måbär, skogstry, trolldruva, liljekonvalj mm i buskskiktet respektive det yppiga fältskiktet.

Huvudorsaken till Lindmorens yppighet torde bero på den rikliga vattentillgången. Lindtjärnen har inget öppet utlopp utan ca 25-50 meter från sjön sipprar vatten fram lite här och där. Även längre ned är bäcken rikt förgrenad med delvis underjordiskt lopp. Vid bäckens utlopp i Klockarsjön finns en liten myr som verkar ha lite rikare karaktär. Där återfinns bland annat mera krävande arter som *Carex buxbaumii*(Klubbstarr), *Carex flava*(Knagglestarr) och *Parnassia palustris*(Slätterblomma).

Runt Klockarsjön är blockterrängen mycket markant. Regleringens inverkan kan bland annat studeras på blockstranden väster om stugan. En bit upp på stranden, över regleringsnivån, är det gott om lavar på stenarna medan det är mycket sparsamt med lavar på stenarna närmare sjön.

Lindmoren är inte särskilt mycket påverkad av mänsklig hand. Vägen till stugan och stugan med båthus är det mest markanta inslaget. Stugan är från något av de första decennierna av 1900-talet. Efter stigen kan man se några träd med isolatorer. Dessa användes till telefonledning när flottning ännu pågick. Flottningen upphörde i början av 60-talet. Flottningen var också anledningen till att

sjön reglerades. I den östra delen, söder om stigen, finner man ett antal res med ved. Dessa är dock mycket gamla, ty mossen växer på vedresen. Några enstaka avverkade träd kan man också finna.

GEOLOGI

Lundegårdhs "Bergartskarta över Gävleborgs län" anger intermediär urgranit mellan sjöarna. Strax väster om sjöarna finns inslag av grova ögon av kalifältspat.

Lundqvists "Jordartskarta över Gävleborgs län" anger stor och rikblockig morän. Som nämnts kan detta iakttas runt Klockarsjön.

Nämnes bör också de källor med rödfärgad botten som finns lite här och var längs bäcken och framför allt nära bäckens utlopp i Klockarsjön. Om detta beror på utfällning av järn eller om det beor på förekomst av alger kan jag tyvärr ej svara på.

DJUR OCH FÅGELLIV

Älg tycks besöka området då och då, troligen främst på vintern. Både spillning och betade lövträd visar detta.

Av hare har spillning påträffats i den fasta provrutan.

De gamla träden utgör en fin biotop för hackspettar. Bland annat har gråspetten häckat (1978 och 1979) inom området, enligt Lars Lundin, Järvsö.

Järpe och orre har jag flera gånger iakttagits i Lindmoren.

Storlommen hörs ofta från Klockarsjön och häckning är därför trolig.

Jag kan heller inte låta bli att nämna myrorna. Det finns otroligt mycket myror i området och dessa små kryp ser man, och känner, praktiskt taget varje man än befinner sig i Lindmoren.

KRYPTOGAMER

Min inventering omfattar ej kryptogamer, men jag skall ändå ta upp några intressanta arter. Under en exkursion som Ljusdals naturskyddsförening hade till Lindmoren i början av juni 1980 fann Ulf Swahn, Gävle, bland annat följande arter: bålmossan Riccardia i bäcken, knappnållav på granbark i närheten av bäcken och lunglav som växer allmänt på lönn. De två senare lavarna tillhör de arter som kräver orörd skog, och som missgynnas av modernt skogsbruk. Ett par andra kryptogamer som jag påträffat är den lustiga vit-orange klubbmurkeln Mitrula, som växer på många ställen inom området, samt några få exemplar av jordstjärna.

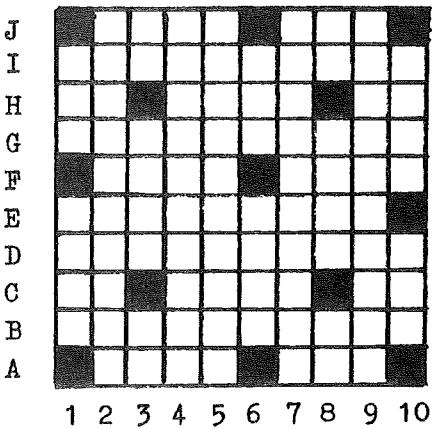
FAST PROVRUTA

För att kunna följa vegetationens utveckling har jag under sommaren 1980 lagt ut en fast provruta på 10x10 m. Rutan har lagts ett 20-tal meter söder om stigen nära övergången från lönn-lind skog till granskog, se kartan på sid 4. Hörnen av rutan har markerats med vitmålade fyrkantpålar. En del trädfällning i senare tid har skett i rutans närhet och området har därför en något öppnare karaktär. Inom provrutan har 13 stycken små provrutor, 1x1 meter, lagts ut. Tyvärr finns även ett par vindfällda träd inom den stora provrutan, men dessa berör inte de utvalda smärutorna i speciellt hög grad.

I de små provrutorna har växternas täckningsgrad undersökts. Den skala som används är den Hult-Sernanderska: Täckningsgrad 5 innebär att arten täcker över 1/2 av ytan

-"-	4	-"-	1/2 - 1/4	-"-
-"-	3	-"-	1/4 - 1/8	-"-
-"-	2	-"-	1/8 - 1/16	-"-
-"-	1	-"-	under 1/16	-"-

Smärutorna har getts beteckningar enligt nästa sida.
Inventerade rutor har markerats.

En skiktindelning har gjorts enligt följande

Trädskikt. Buskar och träd som är högre än 2 meter.

Buskskikt. Buskar och träd som är mellan 3 dm och 2 meter.

Fältskikt. Alla örter samt buskar och träd under 3 dm.

Bottenskikt. Mossorna har samlats kollektivt under denna rubrik.

Den första siffran efter artnamnet anger det antal rutor arten påträffats, i det givna skiktet.

Tidpunkt för inventering:

2/7 1980 : A1, J1, A10, J10

10/7 1980: F1, A6, J6, E10

22/7 1980: C3, H3, F6, C8, H8.

Resultat av inventeringen enligt nästa sida.

Inventeringsresultat för den fasta provrutan

Ruta	A1	F1	J1	H3	C3	A6	F6	J6	H8	C8	A10	E10	J10	
Artantal	10	13	9	14	10	12	11	16	12	12	9	14	12	
<u>Trädskikt</u>														
Asp(POPULUS TREMULA)	10	-	5	5	5	5"	-	5"	5	5	2"	-	3	5
Lönn(ACER PLATANOIDES)	6	-	-	-	5	-	3"	-	-	5	1"	5	1	-
Lind(TILIA CORDATA)	5	5	5	-	3	5	1"	-	-	-	-	-	-	-
Rönn(SORBUS AUCUPARIA)	4	-	-	-	5	-	-	-	4	4	-	-	-	5
Gran(PICEA ABIES)	4	1	1"	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Björk(BETULA)""	1	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-
<u>Buskskikt</u>														
Asp(POPULUS TREMULA)	10	-	-	1	1	2	1	-	2	1	2	1	1	1
Rönn(SORBUS AUCUPARIA)	8	-	-	-	-	3	2	3	-	1	5	1	2	3
Lönn(ACER PLATANOIDES)	7	4	1	-	2	-	-	4	-	2	1	-	2	-
Lind(TILIA CORDATA)	4	1	1	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Skogstry(LONICERA XYLOSTEUM)	3	-	-	-	-	-	-	-	5	1	-	-	-	2
Hägg(PRUNUS PADUS)	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
<u>Fältskikt</u>														
Liljekonvalj(CONVALLARIA MAJALIS)	13	2	3	2	4	2	3	2	5	4	3	2	2	3
Ekorrhär(MAIANTHEMUM BIFOLIUM)	13	1	1	2	2	1	2	4	3	3	2	2	1	2
Ekbräken(GYMNOCARPIUM DRYOPTERIS)	13	1	1	2	2	1	2	1	3	1	2	2	3	1
Stenbär(RUBUS SAXATILIS)	12	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	1
Harsyra(OXALIS ACETOSELLA)	12	-	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Lönn(ACER PLATANOIDES)	11	1	1	-	1	1	1	1	1	1	1	1	-	1
Asp(POPULUS TREMULA)	9	-	1	1	1	1	1	1	-	-	1	-	1	1
Rönn(SORBUS AUCUPARIA)	8	-	1	-	-	1	-	1	1	-	1	1	1	1
Skogsstjärna(TRIENTALIS EUROPAEA)	8	-	1	-	1	-	1	1	1	1	1	1	-	-
Trolldruva(ACTAEA SPICATA)	7	1	-	-	1	-	-	-	1	2	1	-	1	1
Björkpyrola(ORTHILIA SECUNDA)	5	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Gullris(SOLIDAGO VIRGAUREA)	4	-	-	1	2	-	-	-	1	-	-	-	-	1
Ormbär(PARIS QUADRIFOLIA)	4	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
Bergsslok(MELICA NUTANS)	4	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	1	-	1
Lind(TILIA CORDATA)	4	-	-	-	1	4	-	1	1	-	-	-	-	-
Skogskovall(MELAMPYRUM SYLVATICUM)	3	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	-
Skogstry(LONICERA XYLOSTEUM)	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
Underviol(VIOLA MIRABILIS)	2	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Lingon(VACCINIUM VITIS-IDAEA)	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Måbär(RIBES ALPINUM)	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Revlummer(LYCOPODIUM ANNOTINUM)	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Dött liggande träd	4	-	-	2	-	-	1	-	-	-	1	2	-	-
<u>Bottenskikt</u>	13	1	3	2	1	1	4	1	2	1	2	1	1	2

" = siffran osäker pga att trädens kronor så högt ovanför marken.

"= ej möjligt att se vilken sorts björk på grund av att bladverket så högt ovanför marken.

Inga andra arter än de ovan nämnda påträffades i den stora provrutan.

FANEROGAMER OCH KÄRLKRYPTOGAMER

Nedan följer en lista över de arter som jag funnit under 1979 och 1980, samt uppgifter om tidigare funna arter. Latinska och svenska namn är hämtade ur Lids flora. I de fall svenska namn saknas i Lid har namn hämtats ur Hulténs atlas.

Förutom förekomst av en art har ett försök gjorts till en uppskattnings av hur allmän arten är. För detta har en tregradig skala använts: allmän, tämligen allmän och mindre allmän. Förutom antal exemplar av en art har även hänsyn tagits till dess utbredning inom det undersöpta området. Till exempel vass(*Phragmites communis*) som förekommer rikligt på en liten yta, ca 100 kvadratmeter, har betecknats mindre allmän. Däremot bergslok(*Melica nutans*) som inte förekommer i större bestånd men är spridd över stora delar av området har betecknats allmän. Uppskattningen är således helt subjektiv.

Beträffande beteckningar som stugan, släpvägen mm se kartan på sidan 4.

Förkortningar som används är Ö. för Örtenblad och L. för Liljedahl.

I artlistan står i tur och ordning: svenska namn, latinskt namn, eventuell äldre uppgift(om flera uppgifter finns nämns den äldsta), vanlighet, biotop och växtplats i området (ej för allmänna arter), eventuella övriga uppgifter. I de fall uppgifterna ej är mina egna påpekas detta. Arter som saknar uppgift om vanlighet har jag ej själv påträffat.

Lopplummer (LYCOPodium SELAGO). Mindre allmän. Fuktiga ställen. Vid bäcken och på myren nära bäcken.

Mattlummer (LYCOPodium CLAVATUM). Mindre allmän. Endast mellan stenar vid bryggan.

Revlummer (LYCOPodium ANNOTINUM). Allmän.

Plattlummer (LYCOPodium COMPLANATUM). Mindre allmän. Torr mark. På släpvägen och norr om kärret.

Taggsporigt braxengräs (ISOETES ECHINOSPORA). Mindre allmän. Gyttjig botten vid bäckens utlopp i Klockarsjön.

Åkerfräken (EQUISETUM ARVENSE). Tämligen allmän. Grusmark. Rikligt på vägens mittsträng.

Skogsfräken (EQUISETUM SYLVATICUM). Mindre allmän. Fuktiga ställen vid bäckens västligaste gren.

Sjöfräken (EQUISETUM FLUVIATILE). Tämligen allmän. Grunt vatten. Vid Lindtjärnens och Klockarsjöns vattenbrynn, samt i det grunda vattnet mellan stenar innanför sjökanten vid Klockarsjön.

Örnbräken (PTERIDIUM AQUILINUM). L. 1923. Mindre allmän. Torr skogsmark. Strax öster om vägen och nordost om kärret.

Majbräken (ATHYRIUM FILIX-FEMINA). L. 1923. Tämligen allmän. Främst på fuktigare ställen vid bäcken.

Hultbräken (THELYPTERIS PHEGOPTERIS). Mindre allmän. Strax öster om vägen.

Ekbräken (GYMNOCARPIUM DRYOPTERIS). L. 1923. Allmän.

Nordlig lundbräken (DRYOPTERIS ASSIMILIS). Tämligen allmän. Spridd mitt i området.

Skogsbräken (DRYOPTERIS CARTHUSIANA). L. 1923.

Tall (PINUS SYLVESTRIS). Ö. 1891. Allmän.

Gran (PICEA ABIES). Ö. 1891. Allmän.

En (JUNIPERUS COMMUNIS). Mindre allmän. I skogskanten nära myren vid Klockarsjön.

Dvärg-igelknopp (SPARGANIUM MINIMUM). Tämligen allmän. Stillt eller lugnt strömmande vatten. I bäckens övre del och i den nedre delen ute på myren samt i Lindtjärnen vid släpvägens början.

Gäddnate (POTAMOGETON NATANS). Mindre allmän. Lindtjärnen.

Rostnate (POTAMOGETON ALPINUS). Mindre allmän. Gyttjig sjöbotten på några decimeters djup i Klockarsjön, nära bäckens utlopp.

Vass (PHRAGMITES COMMUNIS). Mindre allmän. Ett större bestånd på myrens östra del, vid Klockarsjön.

Vårbrodd (ANTHOXANTHUM ODORATUM). Mindre allmän. Torra ställen. Vid stigens början och nedanför stugan.

Hässlebrodd (MILIUM EFFUSUM). Mindre allmän. Enstaka exemplar längs den öst-västliga stigen.

Rödven (AGROSTIS TENUIS). Mindre allmän. Torra ställen.

Vid stigens början och vid bryggan.

Piprör (CALAMAGROSTIS ARUNDINACEA). L. 1923. Mindre allmän. Vid släpvägen.

Grenrör (CALAMAGROSTIS CANESCENS). L. 1923. Mindre allmän. Myren vid Klockarsjön

Brunrör (CALAMAGROSTIS PURPUREA). L. 1923. Mindre allmän. Fuktiga ställen. Vid kärret och vid bäckens nedre del.

Tuvståtel (DESCHAMPSIA CAESPITOSA). Tämligen allmän. Fuktiga ställen längs bäcken.

Kruståtel (DESCHAMPSIA FLEXUOSA). Mindre allmän. Torr mark vid vägen.

Blåtåtel (MOLINIA CAERULEA). Mindre allmän. Myren vid Klockarsjön.

Darrgräs (BRIZA MEDIA). Ö. 1891.

Lundgröe (POA NEMORALIS). Ö. 1891.

Lundelm (ROEGNERIA CANINA). Mindre allmän. Längs stigen.

Tuvull (ERIOPHORUM VAGINATUM). Mindre allmän. Myren vid Klockarsjön och ett ställe efter bäcken.

Ängsull (ERIOPHORUM ANGUSTIFOLIUM). Mindre allmän. Myren, främst vid bäckens utlopp i Klockarsjön.

Skogssäv (SCIRPUS SYLVATICUS). L. 1923.

Ullsäv (SCIRPUS HUDSONIANUS). Mindre allmän. Några tuvor på myrens västra del, vid Klockarsjön.

Nålstarr (CAREX DIOICA). Mindre allmän. På den östra delen av myren vid Klockarsjön.

Harstarr (CAREX LEPORINA). Mindre allmän. En tuva på stigen.

Repestarr (CAREX LOLIACEA). Mindre allmän. Fuktiga ställen vid bäckens början.

Gråstarr (CAREX CANESCENS). Tämligen allmän. Fuktiga ställen. Vid kärret och längs bäcken.

Stjärnstarr (CAREX ECHINATA). Tämligen allmän. Fuktiga ställen. Längs bäcken, även ut på myren.

Knubbstarr (CAREX BUxbaumii). Mindre allmän. På myren vid bäckens utlopp i Klockarsjön.

Klotstarr (CAREX GLOBULARIS). Mindre allmän. I skogs- kanten mot myren vid Klockarsjön.

Vispstarr (CAREX DIGITATA). L. 1923.

Knagglestarr (CAREX FLAVA). Mindre allmän. Rikligt på myrens västra delar.

Slidstarr (CAREX VAGINATA). Mindre allmän. På myren och vid bäcken nära myren.

Trådstarr (CAREX LASIOCARPA). Tämligen allmän. Vid stranden i Lindtjärnens västra och östra del och i Klockarsjön vid bryggan.

Flaskstarr (CAREX ROSTRATA). Tämligen allmän. Rikligt i kärret, dessutom vid Klockarsjön.

Blåsstarr (CAREX VESICARIA). Mindre allmän. Ett litet bestånd i kärret.

Trådtåg (JUNCUS FILIFORMIS). Mindre allmän. Fuktiga ställen vid vägkanten.

Löktåg (JUNCUS BULBOSUS F. FLUITANS). Mindre allmän. På bäckens botten vid utloppet i Klockarsjön.

Vårfryle (LUZULA PILOSA). Ö. 1891. Tämligen allmän. Spridd i området, bland annat längs vägen och stigen.

Svartfryle (LUZULA SUDETICA). Mindre allmän. Fuktiga ställen i vägkanten.

Ormbär (PARIS QUADRIFOLIA). L. 1923. Tämligen allmän. Spridd i området, främst längs stigen och bäcken.

Ekorrhär (MAIANthemum BIFOLIUM). Ö. 1891. Allmän.

Liljekonvalj (CONVALLARIA MAJALIS). Ö. 1891. Allmän.

Jungfru Marie nycklar (DACTYLORHIZA MACULATA). Tämligen allmän. Fuktiga ställen. Väster om vägen vid bäcken, ett bestånd med ca 50 exemplar. Enstaka exemplar på släpvägen och vid den rödfärgade källan.

Vanlig nattviol (PLATANTHERA BIFOLIA). Ö. 1891. Mindre allmän. Enstaka exemplar spridda i området. Knappt 10 exemplar sedda -79 och -80.

Skogsfru (EPIPOGIUM APHYLLUM). Amneus 1879. Mindre allmän. Växer i skog där granen dominerar och fältskiktet är mycket glest, bottenskikt saknas nästan helt. Lokalen verkar vara mycket gynnsam, vilket kan utläsas av nedanstående siffror. Man kan misstänka att blomning sker varje år.

6/8 1923: ca 300 ex (A Liljedahl).

augusti 1931: 2 ex (Olof Lindström, Malmö, förkortas nedan OL).

augusti 1932: 2 ex (OL).

50-talet och början av 60-talet: inga exakta år eller antal antecknade (Per W Eriksson, Ljusdal).

12/8 1961: 2 ex (OL).

24/8 1963: 1 ex (OL).

24/8 1964: 184 ex (OL).

23/8 1972: 9 ex (Harry Wacking, Ånge, HW).

9/8 1973: 1 ex (HW).

13/8 1974: 22 ex, troligen fler (HW).

4/8 1974: 22 ex (Anders Delin, Djursholm, AD).

5/8 1975: 12 ex (Paul Åskag, Ramsjö).

19/8 1975: 4 ex (HW).

17/8 1976: 3 ex (HW).

11/8 1977: 1 ex (AD).

16/8 1977: 0 ex (HW).

26/8 1978: 2 ex (HW).

12-15/8 1979: 88 ex. Det aktuella området tämligen noggrant genomsökt.

31/7 1980: 106 ex. Noggran genomsökning.

1972-1980: Blommor alla år, ej fler än 10 ex (Sten Olsson, Ljusdal).

Tvåblad (LISTERA OVATA). Delin 1977.

Spindelblomster (LISTERA CORDATA). Tämligen allmän. Ett 40-tal blommande exemplar-80. I mossa på fuktigare ställen. Kärret, släpvägen, vid bäckens början, väster om vägen vid bäcken och söder om provrutan.

Knärot (GOODYERA REPENS). L. 1923. Mindre allmän. 2 blommande ex 79 och 4 ex-80 har setts i områdets östra del.

Korallrot (CORALLORHIZA TRIFIDA). L. 1923. Tämligen allmän. Ett 50-tal blommande ex har setts-80. Spridd i områdets fuktigare delar, mest vid den rödfärgade källan.

Lappvide (SALIX LAPPONUM). Mindre allmän. Enstaka ex vid Lindtjärnens och Klockarsjöns stränder.

Grönvide (SALIX PHYLICIFOLIA). Mindre allmän. Mellan stenblocken på stranden väster om stugan.

Sälg (SALIX CAPREA). Ö. 1891. Mindre allmän. Spridd.

Bindvide (SALIX AURITA). Mindre allmän. I skogskanten vid Klockarsjön.

Odonvide (SALIX MYRTILLOIDES). L. 1923.

Jolster (SALIX PENTANDRA). Mindre allmän. Enstaka träd vid Lindtjärnens och Klockarsjöns stränder.

Asp (POPULUS TREMULA). Ö 1891. Allmän. I östra delen av området finns jättelika aspar med en höjd av cirka 35 meter och en omkrets av cirka 2 meter (1,5 meter över marken).

Björk (BETULA). Ö 1891. Allmän. Både vårtbjörk (BETULA VERRUCOSA) och glasbjörk (BETULA PUBESCENS) finns i Lindmoren men fördelningen mellan dem är osäker.

Gråal (ALNUS INCANA). Ö 1891. Tämligen allmän. Spridd i områdets fuktigare delar.

Klibbal (ALNUS GLUTINOSA). Mindre allmän. Ett större ex, drygt 10 m, och några mindre stammar söder om den rödfärgade källan.

Ängssyra (RUMEX ACETOSEA). Mindre allmän. Vägens södra del.

Bergssyra (RUMEX ACETOSELLA). Mindre allmän. Vägens södra del.

Ormrot (POLYGONUM VIVIPARUM). Mindre allmän. På vägen.

Grässtjärnblomma (STELLARIA GRAMINEA). Mindre allmän. Strax öster om vägen.

Hönsarv (CERASTIUM FONTANUM). Mindre allmän. På vägen.

Rödblära (MELANDRIUM RUBRUM). Mindre allmän. Några få blommande ex vid stugan 1979.

Nord-näckros (NYMPHAEA CANDIDA). Mindre allmän. Spar-
samt i Lindtjärnen och Klockarsjön.

Gul näckros (NUPHAR LUTEA). Mindre allmän. Sparsamt
i Lindtjärnen och Klockarsjön.

Trolldruga (ACTAEA SPICATA). Ö. 1891. Allmän.

Smörblomma (RANUNCULUS ACRIS). Tämligen allmän. Rikligt
på vägen, dessutom enstaka spridda ex.

Rev-smörblomma (RANUNCULUS REPENS). Mindre allmän. På
släpvägen och på vägen.

Blåsippa (HEPATICA NOBILIS). Ö. 1891. Allmän.

Slätterblomma (PARNASSIA PALUSTRIS). Mindre allmän. På
myren vid Klockarsjön.

Vitsippa (ANEMONE NEMOROSA). L. 1923.

Måbär (RIBES ALPINUM). Ö. 1891. Tämligen allmän. Främst
längs stigen, men även väster om vägen vid bäcken.

Hägg (PRUNUS PADUS). Ö. 1891. Mindre allmän. Spridd
längs bäcken.

Rönn (SORBUS AUCUPARIA). Ö. 1891. Allmän.

Hjortron (RUBUS CHAMAEMORUS). Mindre allmän. Myrens skog-
beklädda delar, vid Klockarsjön.

Åkerbär (RUBUS ARCTICUS). Delin 1974.

Stenbär (RUBUS SAXATILIS). Ö. 1891. Allmän.

Hallon (RUBUS IDAEUS). Ö. 1891. Mindre allmän. I närheten
av bäckens början.

Smultron (FRAGARIA VESCA). Ö. 1891. Mindre allmän. Spridd
i de torrare områdena.

Kräkklöver (COMARUM PALUSTRE). Tämligen allmän. I de
sankare områdena vid sjöarna samt i kärret.

Blodrot (POTENTILLA ERECTA). Mindre allmän. På myren vid
Klockarsjön.

Daggkåpa (ALCHEMILLA VULGARIS). Mindre allmän. På vägen.

Kanelros (ROSA MAJALIS). Westerlund 1949.

Vitklöver (TRIFOLIUM REPENS). Mindre allmän. På vägen och
på stigens början.

Rödklöver (TRIFOLIUM PRATENSE). Mindre allmän. Torr mark
strax nedanför stugan.

Kräkvicker (VICIA CRACCA). Mindre allmän. Få ex på stug-
tomten.

Gulvial (LATHYRUS PRATENSE). Mindre allmän. Få ex på
stugtomten.

Harsyra (OXALIS ACETOSELLA). Ö. 1891. Allmän.

Skogenäva (GERANIUM SYLATICUM). Mindre allmän. Spridd längs bäcken.

Lönn (ACER PLATANOIDES). Allmän. Ö. 1891. Vid stigen och längs bäcken ända ner mot myren. Antalet stammar över 2 meter som växte norr om stigen var 69 stycken 1979. I hela området uppgår antalet stammar, gissningsvis, till åtminstone 200. De högsta träden når ungefär 15 meters höjd och de grövsta träden har en omkrets på 80 centimeter.

Brakved (RHAMNUS FRANGULA). Ö. 1891. Allmän.

Skogslind (TILIA CORDATA). Ö. 1891. Tämligen allmän. Främst längs stigens omgivning. Antalet stammar över 2 meter som växte norr om stigen var 46 stycken 1979. Gissningsvis finns cirka 75-100 stammar över 2 meter i hela området. De största träden når cirka 20 meters höjd och en omkrets på 120 centimeter, mätt 1,5 meter över marken.

Rund-sileshår (DROSERA ROTUNDIFOLIA). Mindre allmän.

Myren vid Klockarsjön.

Stor-sileshår (DROSERA ANGLICA). Mindre allmän. På fuktigare ställen än rund-sileshår. I sjökanten nära bäckens utlopp i Klockarsjön och vid källdrag mitt på myren vid Klockarsjön.

Underviol (VIOLA MIRABILIS). L. 1923. Mindre allmän.

I stigens omgivningar.

Kärrviol (VIOLA PALUSTRIS). L. 1923. Mindre allmän.

På östra delen av myren vid Klockarsjön och längs bäckens nedre del.

Mossviol (VIOLA EPIPSILA). L. 1923.

Skogsviol (VIOLA RIVINIANA). Ö. 1891. Tämligen allmän.

På torrare mark längs stigen och bäcken.

Tibast (DAPHNE MEZEREUM). Ö. 1891. Tämligen allmän.

Spridd längs stigen och bäcken.

Mjölkört (CHAMAENERION ANGUSTIFOLIUM). Ö. 1891. Mindre allmän. Enstaka spridda ex.

Kärrdunört (EPILOBIUM PALUSTRE). Tämligen allmän. På fuktiga ställen längs bäcken och vägen.

Dvärghäxört (CIRCAEA ALPINA). L. 1923. Mindre allmän.

På fuktiga ställen alldeles vid bäcken.

Hundloka (ANTHRISCUS SYLVESTRIS). Mindre allmän. Få ex på stugtomten 1979.

Strätta (ANGELICA SYLVESTRIS). L. 1923

Kärrsilja (PEUCEDANUM PALUSTRE). Mindre allmän. Östra delarna av myren vid Klockarsjön.

Ögonpyrola (MONESES UNIFLORA). Mindre allmän. Ett 10-tal blommande ex 1980. Väster om vägen, vid bäckens början och på släpvägen.

Klotpyrola (PYROLA MINOR). Mindre allmän. Spridd, bland annat på vägen.

Vitpyrola (PYROLA ROTUNDIFOLIA). Mindre allmän. Ett 20-tal blommande ex 1980. Väster om vägen och öster om släpvägen.

Grönpyrola (PYROLA CHLORANTA). Mindre allmän. Strax väster om vägen 20-30 ex 1980, samt ett fåtal ex norr om stigen.

Björkpyrola (ORTHILIA SECUNDA). Ö. 1891. Allmän.

Rosling (ANDROMEDA POLIFOLIA). Tämligen allmän. Myren vid Klockarsjön och vid Lindtjärnen där släpvägen börjar.

Ljung (CALLUNA VULGARIS). Allmän.

Lingon (VACCINIUM VITIS-IDAEA). Ö. 1891. Allmän.

Blåbär (VACCINIUM MYRTILLUS). L. 1923. Allmän.

Odon (VACCINIUM ULIGINOSUM). Tämligen allmän. I skogskanten vid båda sjöarna.

Tranbär (OXYCOCCUS QUADRIPETALUS). Tämligen allmän. Myren vid Klockarsjön.

Nordligt kråkbär (EMPETRUM HERMAPHRODITUM). Tämligen allmän. På torra områden, främst i Lindmorens utkanter.

Topplösa (LYSIMACHIA THYSIFLORA). Mindre allmän. Lindtjärnens strand.

Skogsstjärna (TRIENTALIS EUROPAEA). Ö. 1891. Allmän.

Vattenklöver (MENYANTHES TRIFOLIATA). Tämligen allmän.

I Klockarsjön väster om bryggan, samt rikligt i kärret.

Frossört (SCUTELLARIA GALERICULATA). Mindre allmän. Strandkanten vid båda sjöarnas västra delar.

Brunört (PRUNELLA VULGARIS). Mindre allmän. På vägen.

Majveronika (VERONICA SERPYLLIFOLIA). Mindre allmän. På vägen.

Ängskovall (MELAMPYRUM PRATENSE). Allmän.

Skogskovall (MELAMPYRUM SYLVATICUM). Allmän. Mindre vanlig än ängskovall.

Kärrspira (PEDICULARIS PALUSTRIS). Mindre allmän. I skogs-kanten vid Klockarsjön nära bäcken och vid Lindtjärnen där släpvägen börjar.

Dybläddra (UTRICULARIA INTERMEDIA). Mindre allmän. I det grunda vattnet mellan stenarna i Klockarsjön och i Lindtjärnen vid släpvägens början.

Groblad (PLANTAGO MAJOR). Mindre allmän. På vägen.

Vattenmåra (GALIUM PALUSTRE). Mindre allmän. Myren vid Klockarsjön.

Linnea (LINNAEA BOREALIS), L. 1923. Allmän.

Skogstry (LONICERA XYLOSTEUM). Ö. 1891. Tämligen allmän. Torra ställen i stigens omgivningar.

Skogsolvon (VIBURNUM OPULUS). L. 1923. Mindre allmän.

Två-tre bestånd längs bäcken.

Blåklocka (CAMPANULA ROTUNDIFOLIA). Ö. 1891. Mindre allmän.

Få ex nedanför stugan.

Gullris (SOLIDAGO VIRGAUREA). Ö. 1891. Tämligen allmän.

Spridd på torrare mark.

Kattfot (ANTENNARIA DIOICA). Mindre allmän. På släpvägens torraste delar.

Röllika (ACHILLEA MILLEFOLIUM). Mindre allmän. På vägen.

Frästkrage (CHRYSANTHEMUM LEUCANTHEMUM). Mindre allmän.

Få ex på vägens norra del och på stugtomten.

Hästhov (TUSSILAGO FARFARA). Mindre allmän. Vid bäckens fuktigare delar och på vägens sydligaste del.

Kärrtistel (CIRSIUM PALUSTRE). Mindre allmän. Få ex vid bäckens sydvästra gren.

Kärrfibbla (CREPIS PALUDOSA). Mindre allmän. Få ex på fuktiga ställen vid bäckens början.

Torta (LACTUCA ALPINA). Mindre allmän. Ett ej blommande ex i vägens mitt.

Maskros (TARAXACUM). Mindre allmän. Få ex, på vägen, på stigen och nära Lindtjärn.

Fibbla (HIERACIUM). Mindre allmän. Få ex vid stugan och på släpvägen.

Litteraturförteckning

R W Hartman (1854). Helsinglands cotyledoneae och hetero-nemeae.

Eric Hultén (1971). Atlas över växternas utbredning i Norden.

Johannes Lid (1974). Norsk og svensk flora.

Björn Ursing (1972). Svenska växter, kryptogamer.

P W Wiström (1898). Förteckning öfver Helsinglands fanero-gamer och pteridofyter.

Th Örtenblad (1894). Om skogarna och skogshushållningen i Norrland och Dalarna. Bihang till domänstyrelsens under-dåliga berättelse rörande skogsväsendet år 1893.

Dessutom har jag tacksamt tagit emot anteckningar från:

Anders Delin, Djursholm, som även delgivit mig Zander Säfverstams anteckningar.

Olof Lindström, Malmö.

Harry Wacking, Ånge.

Bildförteckning

Sid 23. Ovan: stugan och en bit av vägen till stugan. Även vägen hyser som synes en hel del växter. 24/6 1979.

Nedan: skogsfrulokalen. Skogen är tät och urskogsliknande. Fältskiktet är mycket glest och bottenskiktet saknas nästan. 24/6 1979.

Sid 24. Ovan, vänster: tibast (*Daphne mezereum*). 4/8 1980. Ovan, höger: ibland blir bäcken underjordisk för att sedan komma i dagen, som på bilden. Bland annat ses Hästhov (*Tussilago farfara*). 24/6 1979. Nedan: vid stigen kan bland annat ormbär (*Paris quadrifolia*), till vänster, och underviol (*Viola mirabilis*) beskådas. 4/8 1980.

Sid 25. Ovan: korallrot (*Corallorrhiza trifida*), till vänster, och vanlig nattviol (*Platanthera bifolia*). 24/6 1979. Nedan: knärot (*Goodyera repens*), till vänster, och skogsfru (*Eippodium aphyllum*). 4/8 1980.

Här nedan: bäckens utlopp i Klockarsjön. På myren syns bland annat ängssull (*Angustifolium eriophorum*). Vattnet i sjön ca 2-3 dm högre än på sensommaren. 24/6 1979.

Lindmoren 24/6-79. Bäckutloppet i klockarsjön

Lindmoren 24/6-79. Vägen ner till stugan

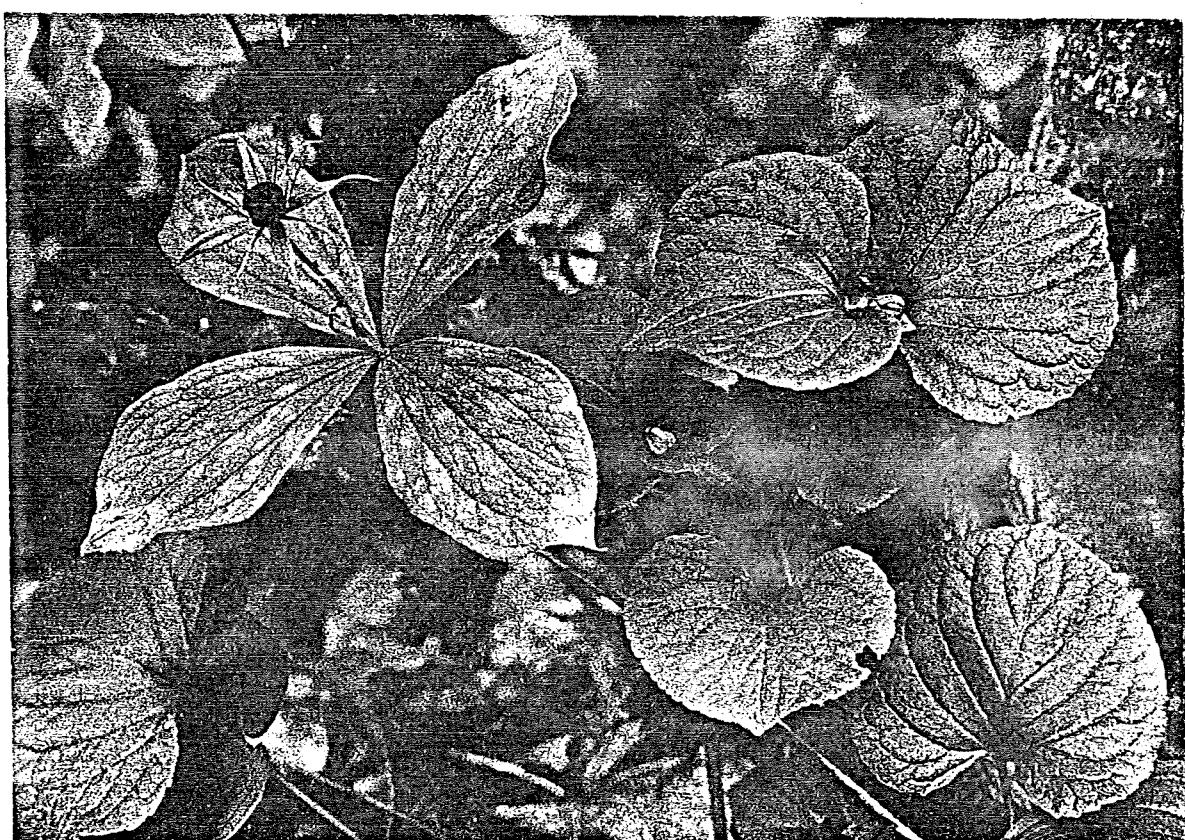
Lindmoren 24/6-79. Skogsfrulokalen

Lindmoren 4/8 1980. Tibast

Lindmoren 24/6 1979. Källdrag med →
bl a Tussilago.

Lindmoren. Ormbär och underviol vid stigen

Lindmoren. 24/6 1979. Korallrot

Lindmoren
24/6 1979
vanlig
nattviol

Lindmoren 4/8 1980 knärot, nord-
Östra delen

Lindmoren 4/8 1981. Skogsfru i NO-delen

